

Ngày 17/8, Việt Nam và Hoa Kỳ tham dự cuộc đàm phán quốc phòng cấp thấp đầu tiên, được tổ chức tại Hà Nội.

Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Robert Gates (phải) và Bộ trưởng Bộ Quốc phòng Việt Nam Phùng Quang Thanh bắt tay tại cuộc họp song phương bên lề hội nghị an ninh hàng năm, ở Singapore ngày 04 tháng 6 năm 2010. AFP PHOTO / Carolyn KASTER / POOL

Diễn tiến này có ý nghĩa ra sao, nhất là trong bối cảnh Trung Quốc ngày càng có hành động khiêu khích biên Đông trong chiêu huy vọng ngấm sâu vào Việt Nam.

Đổi mới chính sách quốc phòngCuộc đàm phán cấp thấp “Đổi mới chính sách quốc phòng”, với sự tham dự của ông Robert Scher, Thứ trưởng Quốc Phòng Hoa Kỳ được trách Nam Á và Đông Nam Á và Thứ trưởng Quốc phòng Việt Nam, Trung tướng Nguyễn Chí Vịnh, diễn ra chỉ vài ngày sau khi hội quân 2 nước thực hiện cuộc thao diễn hợp tác lớn đầu tiên ở biên Đông.

Theo tướng Nguyễn Chí Vịnh thì trong cuộc đàm phán, hai bên đã cấp tiến mối quan hệ phòng thủ song phương, kể cả các biện pháp tăng cường quốc phòng giữa 2 nước trên cơ sở cùng có

lời.

Tổng Ngụyện Chí Vện nhậntiếnkhốngđếnlàp trệng cấa Việt Nam là chệy u đầa vào sệc mìnhdễ bệo vệ tệ quệc, chệ trệng khệng tham gia liên mìnhi quân sệ, khệng đầa vào nệệc này đệ chệng nệệc kia. Vậ ông bắ bệ đầu cho rệng cuệc thậo đầt hậ nhập hậi quân Việt-Mỹ vậ a rệi thệ hiệ nhậ xu hệệng mệi cấa Việt Nam là muệ nhậ liên kệt nhậu hậ nhậi Hoa Kỳ.

“Trung Quệc tuyên bệ chệ quyệ nhậ “đệng lậi bệ”, thệ Bệc Kinh xậ phệ m đệ nhậ quyệ nhậ lậi nhậu nệệc khậc, quậ đặ, lậ đầu tiệnh chệng tậ thệy Mỹ vậ Việt Nam cộ quyệ nhậ lậi chệ nhậ lậ cệ chung vậi nhậ. / GS Ngụyện Mỹ nhậ Hùng

Nhậ nhậ xét vậ đầ nhậ tiến này, giấo sệ Ngụyện Mỹ nhậ Hùng giệng đầy mệnh Bang giậo Quệc tệ thậ cệ đầi hậc George Mason, tiệu bang Virginia, Hoa Kỳ cho biệt:

GS Ngụyện Mỹ nhậ Hùng: Tệi nghĩ là kệ tệ nặ 2006, khi Thệ tệng Việt Nam, ông Phan Vậ Khậi sang Mỹ, hai nệệc đầu tuyên bệ sệ nậng cệp đầi thậi lậ mệc cậo hậ nhậ. Trệ cệ hậ tệ hậ nậng cệp vậ ngoệi giậ, vậ bậ giệ nậng cệp quệc phệng. Chuyệ nhậ thệc rậ trong tiệnh trệnh đầ cộ rệi. Nhậng đầu đầ cệ biệt là tiệnh trệnh này xem chệng đầ nhậ hậ nhậ đầ, là bệi vậ tệ nặ 2009, khi Trung Quệc tuyên bệ chệ quyệ nhậ “đệng lậi bệ”, thệ Bệc Kinh xậ phệ m đệ nhậ quyệ nhậ lậi nhậu nệệc khậc, quậ đặ, lậ đầu tiệnh chệng tậ thệy Mỹ vậ Việt Nam cộ quyệ nhậ lậi chệ nhậ lậ cệ chung vậi nhậ.

Theo GS Ngộ Vậnh Long thậc Khoa Lậch Sệ Á Đệng, đầi hậc Maine, Hoa Kỳ, thệ việ cệ tặng cệệng hập tậ cệ phệng Mỹ-Việt là đầu thệi tệy u khệng nhậng cho VN, mậ cộ nhậ an nhậ trong khu vậ cệ vậ cệ thệ giệi:

GS Ngộ Vậnh Long: Gệ nhậ đầ Trung Quệc “quệy’ quậ vậ vậ nhậ đầ biệnh Đệng, gậ mệt an nhậ khệng nhậng cho tậnh khu vậ cệ mậ cộ thệ giệi, vậ biệnh Đệng là vậng rệt quan trệng, gệ nhậ 60% lậệng hậng hậ đầ cệ chuyệ nhậ quậ đầ ngệ biệnh này. Trung Quệc lậi đầi tệt cệ biệnh Đệng là quyệ nhậ lậi cệ tệ lậi cậ hậ, tệ cệ hậ xem khu vậ cệ này cệng nhậ Tân Cệệng, Tây Tệệng hay Đầi Loan. Đặ đầ hậ nhậ tệ quyệ tệ khệng thậệng lậệng gệ hậ tệ khiệ nhậ gậ khậ khậ nhậ nhậ cho cệ thệ giệi. Mậ Việt Nam là nệệc bệ đầ đầ nhậu nhật vậ cộ lậnh thệ vậ lậnh hậi đầ nhậ tệ thệ dĩ nhậnh Việt Nam phậi bệo vệ quyệ nhậ lậi cậ mìnhi nội riệng vậ cệng cậc nệệc khậc bệo vệ an nhậ nhậ chung.

Độc biệt là Việt Nam có cùng các nước khác báo về an ninh chung thì Việt Nam mới được số hàng trăm của hàng nước khác. Do vậy, tôi thấy việc thông tin liên lạc giữa Mỹ với Việt Nam là vấn đề tôi cần không ngừng cho 2 nước mà còn cho khu vực và cả thế giới.

Ông Robert Scher, Trưởng phòng Quốc Phòng Hoa Kỳ đặc trách Nam Á và Đông Nam Á. Photo courtesy of defense.gov

Tại Việt Nam, cựu Đại tá Quân đội Nhân dân Việt Nam Trần Liêm nhận xét về việc Việt Nam gia tăng hợp tác quân sự với Mỹ:

Đại tá Trần Liêm: Vấn đề này thể hiện sự hợp tác của Việt Nam với các nước, qua đó Việt Nam thực hiện được chính sách về biên, tăng cường công tác về biên của Việt Nam, kể cả việc báo về biên để cùng nhau thực hiện khác.

Cho nên, về mặt quân đội, Việt Nam cũng có dịp tăng cường liên lạc hàng hải quân, đang thời mua thêm trang bị quân sự như máy bay, tàu chiến, thậm chí nghe nói có cả tên lửa để báo về tuy nhiên biên. Tôi nghĩ đây là công tác quốc phòng của Việt Nam thôi.

Những Điểm tá Trần Liêm nhận mnh:

Điểm tá Trần Liêm: Sự hợp tác này có liên quan gì đến vấn đề biển Đông hay không, thì điểm tin này cũng đã trả lời, để thấy hiện thái độ của Việt Nam là dứt khoát bảo vệ chủ quyền biển Đông cùng Hoàng Sa và Trường Sa là của Việt Nam.

Lúc nào đi tiếp?

Theo GS Nguyễn Minh Hùng thì sự gia tăng hợp tác quốc phòng Việt-Mỹ sẽ có lợi cho Việt Nam vì chính Hoa Kỳ mới đi sẽ là lúc nào đi tiếp tiếp tục tham vọng Bắc Kinh khống chế biển Đông.

“Điểm tin này cũng đã trả lời, để thấy hiện thái độ của Việt Nam là dứt khoát bảo vệ chủ quyền biển Đông cùng Hoàng Sa và Trường Sa là của Việt Nam. / Điểm tá Trần Liêm

GS Nguyễn Minh Hùng: Điểm tin này có lợi cho Việt Nam tùy thuộc vào cách hành xử của Việt Nam.

Trước hết nó tạo điều kiện cho Việt Nam có mối liên lạc mật thiết hơn với Hoa Kỳ. Mặc dù Việt Nam không dùng chữ “đi tiếp”, nhưng trong mối quan hệ quốc tế thì thông tin nào có như phải dùng những lúc nào đi tiếp với nhau.

Cho nên Việt Nam áp dụng chính sách gì là đa phương hóa, đa diện hóa ngoại giao cũng nằm trong khuôn khổ đó. Nhưng nếu dùng lúc đi tiếp thì thông tin nào có như như Đông Nam Á hay những liên hệ như Nhật Bản thì không ăn thua gì cả. Phải Mỹ mới là lúc nào đi tiếp quan trọng nhất. Nếu Việt Nam áp dụng phương cách này một cách thông minh xuyên thì đó là điều lợi cho Việt Nam.

Điểm tá Trần Liêm tin rằng Việt Nam hợp tác với không những Mỹ mà những nước khác, kể cả Trung Quốc, sẽ góp phần xác định chủ quyền lãnh hải của Việt Nam tại biển Đông:

Đôi tá Trần Liêm: Trong mối quan hệ này cả Việt Nam đối với Mỹ thì cũng như quan hệ đối với Trung Quốc và quan hệ đối với các nước ASEAN. Tức là làm thế nào để báo động được rằng rủi ro này đây thì Đông là cả ai, theo luật biên năm 82 theo công ước quốc tế.

Trước việc Việt Nam và Hoa Kỳ tăng cường hợp tác quân sự giữa lúc Trung Quốc xem chừng như bùng nổ giá cả sẽ có thôn tính gần như trên vùng biển Đông, thì câu hỏi được nêu lên là Bắc Kinh có thể phản ứng đáng ngại ra sao, nhất là như hàng đầu của Việt Nam. GS Ngô Vĩnh Long nhận xét:

GS Ngô Vĩnh Long: Tôi nghĩ hiện nay Trung Quốc không dám dùng vũ lực trên biển Đông, nhưng Trung Quốc có thể phá hoại tại Việt Nam. Thứ nhất như 90% cuộc đua thuyền, Việt Nam đã cho Trung Quốc đua thuyền rồi, thì có thể Trung Quốc sẽ phá liên quan lãnh vực đó. Hay việc Trung Quốc khai thác mỏ ở Việt Nam, ngoài mỏ bauxite, còn có mỏ than, mỏ vàng.

Thậm chí Trung Quốc có thể trở thù trên dòng Mekong qua các đập thủy điện nguỵ... Điều mà mọi người đang đề ý là nếu Trung Quốc thực hiện hành động trở thù thì Việt Nam phải đem vấn đề ra trình bày với thế giới. Nếu không, Bắc Kinh sẽ âm thầm hành động như vậy khiến gây khó khăn cho Việt Nam.

Tôi nghĩ khi Việt Nam đã thông tin thông với Mỹ thì cấp Thứ trưởng Ngoại Quốc phòng thì sự việc đã gây nhiều chú ý rồi. Nếu Bắc Kinh trở thù, Việt Nam có thể “la làng”.

Thị trường Quốc phòng Việt Nam, Trung tướng Nguyễn Chí Vịnh. Photo courtesy of dantri.vn

GS Nguyễn Mạnh Hùng thì lưu ý về hành động mà ông gọi là “phản ứng nhanh” của Trung Quốc trước tình trạng hợp tác quân sự Mỹ-Việt chặt chẽ hơn trước:

GS Nguyễn Mạnh Hùng: Nếu chúng ta nhìn vào hành động của Trung Quốc thì thấy Bắc Kinh thông tin tham vọng bành trướng của mình trong chiến lược bứt phá cho Việt Nam.

Bắc Kinh luôn luôn tìm cách hỏi ai nào thu hẹp thì họ hành động. Thí dụ như năm 1974, khi quân đội Mỹ rút khỏi Việt Nam rồi và Washington ra luật “amendment” không cho phép sự động quân sự nào, thì Trung Quốc đánh chiếm luôn quần đảo Hoàng Sa của Việt Nam.

Rồi đến năm 1988, khi Việt Nam chuyển bỏ rút quân khỏi Cambodia theo lộ trình Mỹ đưa ra – tức Việt Nam phải rút khỏi Cambodia, công tác đưa mang lại hòa bình cho Cambodia..., thì Hoa Kỳ sẵn sàng đi đầu đình chiến thông hòa với Việt Nam.

Chính ngay trong lúc đó, khi quan hệ Mỹ-Trung vẫn còn tốt đẹp với nhau thì Bắc Kinh đánh chiếm luôn một số đảo ở Trường Sa của Việt Nam năm 1988. Cho nên trong tình trạng Việt Nam đi gần hơn với Mỹ thì Trung Quốc có thể lợi dụng trạng thái hợp tác nào đó để “phản ứng nhanh chóng”.

Diễn tiến gia tăng hợp tác quân sự Mỹ-Việt diễn ra giữa lúc thế giới nghỉ ngơi về hành động ngày càng lớn mạnh của Trung Quốc tại biển Đông.

Có lẽ đó là lý do khiến tờ báo chí The Economist của Anh, số ra trung tuần tháng 8 này, cho rằng Trung Quốc phải nỗ lực nhiều hơn để ngăn chặn “mầm mống bất ổn tiềm ẩn” do chính Trung Quốc gây ra đối với những láng giềng. Và theo tờ báo, điều đó đòi hỏi sự minh bạch về mục tiêu chiến lược của Hoa Kỳ, và cạnh tranh chiến lược của Bắc Kinh khi tham gia vào các nỗ lực trong khu vực trên cơ sở đa phương.